

3 Hours

MARKS: 100

N.B.

1. Each question carries 20 marks. प्रत्येक प्रश्नाला 20 गुण आहेत.
2. All questions are compulsory. सर्व प्रश्न सोडवणे अनिवार्य आहे.
3. All questions have internal options. प्रत्येक प्रश्नाला अंतर्गत पर्याय दिलेला आहे.

Q.1 A How is Gandhian philosophy useful in progressing as a society? 20
समाज म्हणून प्रगती करण्यात गांधीवादी तत्त्वज्ञान उपयोगी कसे ठरते?

Or

Q.1 B Discuss Ranade's views on state and liberalism.
रानडे यांचे राज्य आणि उदारवाद याविषयीच्या विचारांची चर्चा करा.

Q.2 A What is nationalism according to Rabindranath Tagore? 20
रविंद्रनाथ टागोर यांच्या मते राष्ट्रवाद म्हणजे काय ?

Or

Q.2 B Discuss Swatantrya Veer Vinayak Damodar Savarkar's Hindutva as
nationalism. स्वतंत्र वीर विनायक दामोदर सावरकर यांच्या हिंदुत्वाची राष्ट्रवाद म्हणून
चर्चा करा.

Q.3 A Explain Gopal Ganesh Agarkar's emphasis on rationalism and its role in 20
social reform. गोपाळ गणेश आगरकर यांचा बुद्धिप्रामाण्यवादावरील भर आणि
सामाजिक सुधारणांमध्ये त्याची भूमिका स्पष्ट करा.

Or

Q.3 B Discuss Dr. Babasaheb Ambedkar's views on Religion.
डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांच्या धर्माबद्दलच्या विचारांची चर्चा करा

Q.4 A Discuss Pandit Jawaharlal Nehru's ideas about socialism. 20
पंडीत जवाहरलाल नेहरू यांच्या समाजवादविषयक विचारांची चर्चा करा.

Or

Q.4 B Explain Ram Manohar Lohia's ideas about Socialism.
राम मनोहर लोहिया यांचे समाजवादाबद्दलचे विचार स्पष्ट करा.

Q.5 Write short note on any two of the following
खालीलपैकी कोणत्याही दोन टीप लिहा

20

A) Mahatma Gandhi's views on the State.

महात्मा गांधींचे राज्याबद्दलचे विचार.

B) Savarkar and Abhinav Bharat Society

सावरकर आणि अभिनव भारत समाज

C) Dr. Ambedkar and social reforms.

डॉ. आंबेडकर आणि सामाजिक सुधारणा

D) Dr. Lohia's concept of Saptakranti.

डॉ. लोहिया यांची सप्तक्रांती ची संकल्पना

*****